

Szabadság

A Magyar Népi Szövetség
udvarhelymegyei hetilapja

Megjelenik minden kedden reggel
Felelős szerkesztő: Imets János

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Székelyudvarhely, Kossuth-utca 17.

A RMP köszönete a Szovjetuniónak

Amidőn örömmel értesültünk arról, hogy a Szovjetunió a Román Népköztársaságnak, Magyarországnak és Finnországnak háborús jóvátételi tartozását felére engedte le, kiasse meghatódva álltunk meg. Nem tudtuk elképzelni, hogyan mondhatta le az olyan hatalmas összegekről, amikor a fasiszta háború éppen az országnak egyik iparilag legfejlettebb és legsűrűbben lakott részét tette tönkre. Nincs már szükségük a jóvátételre, vagy más oka van ennek az ajándéknak, amit a Szovjetunió népei és Sztálin nyújtottak a három legyőzött csatlósállamnak?

Azonban visszagondoltunk az 1946 évi szárazságra, amelyik a Szovjetuniót is éppen úgy sújtotta, mint hazánkat és emlékeztünk arra, hogy akkor is a szovjetnépek a maguk kenyéréről mondtak le, hogy nálunk ne legyen éhínség. Akkor a Szov-

jetunió segítségével lábaltunk át a nehéz időkön.

Azóta is számtalanszor tapasztaltuk nagy szomszédunk nagylelkű segítségét az ország gazdasági talpraállítása terén is.

Ez a többszöri megsegítése országunknak nem volt másképp lehetséges, csak úgy, hogy minden szovjet állampolgár többet termelt, jobb munkát végzett. Az ötéves tervet négy év alatt végezték el. Országuk újjáépítésében, a sztahanovisták példáját követve, minden szovjet-állampolgár fokozott erővel vette ki a részét. Emellett azonban lemondtak arról, hogy fokozott munkájuk több gyümölcsöt ök maguk élvezzék, hanem azzal szívték a megsegítésünkre. Lehet, hogy ők éheztek néha, de a mi országunkat megmentették az éhínségtől.

Most a legutóbbi nemes cseleke-

det, a jóvátételi összeg hátralevő részének 50% os elengedése is csak így vált lehetségessé. Az a népképes ilyen nemes cselekedetre, amelynek társadalmi rendszere a szocializmus.

Szálljon tehát hálaik ismételtén a nagy szocialista Szovjetunió népei felé és azok nagy vezére, Sztálin generáliszimusz felé, amikor nemes cselekedetükre gondolunk.

A RMP Központi Bizottsága második teljes-ülésének határozata

A közelmúlt harcainak tanulságait és a jövő utmutatását tartalmazza a RMP Központi Bizottsága június 10. és 11-én megtartott II. teljes ülésének határozata, amely nemcsak a sikereket állapítja meg, hanem a gyöngeségeket és a hiányokat is. Éles szemmel bírál, feltárja a hibákat és leleplezi azokat, akik eltértek a párt marxista és leninista vonalától és a nacional-sovinizmus utvesztőjébe tévedve a polgári érdekek és ideológia képviselőjévé váltak. A kilengésekkel kapcsolatban többek között ismételtén megállapította, hogy az osztályharc nemcsak városban, hanem a falvakban is folyik. A dolgozó parasztság érdekeit csak osztályharc útján lehet megvédeni.

Az 1948 március hónapban megtartott választás a párt komoly politikai sikere volt. A monarchia megdöntése nyomán országunkban megalakult a Román Népköztársaság, amely mellett a választásokon nyilatkozott meg az ország népe. A választás egyúttal az új alkotmány megszavazása is volt. A kivívott győzelem nyomán a munkásosztály

élcsapata, a Román Munkáspárt vezetésével megerősítette szövetségét a dolgozó parasztsággal, a néppel közösséget vállaló értelmiséggel és az összes többi nem proletár rétegekkel és megerősítette vezető szerepét a népi demokrácia fejlődéséért folytatott harcban. A nép szavazata a Népköztársaságra és az alkotmányra az imperiálista és a reakciós tábor vereségét és a béke, a demokrácia és imperialista-ellenes harc erőinek sikerét jelentette. A választási küzdelem idején a reakció külföldi imperiálisták serkentésére igyekezett zavart kelteni. Számos vállalatnál szabotázs, gyújtogatást, robbantásokat és a felszerelés rongálását készítették elő. Hazug, álhíreket terjesztettek, hogy pánikot és bizonytalanságot keltsenek és, hogy a szavazástól ezáltal a tömeget távoldítsák. A katolikus egyház vezetősége tevékeny propagandát fejtett ki a népi demokratikus rendszer ellen. Helyenként az osztályellenség ügynökei a demokratikus tömegszervezetekbe, sőt még a pártszervezetekbe is befurakodtak. Az osztályellenség azonban a Román Mun-

káspárt harci erejébe ütközött. A kizsákmányolók ellen folytatott osztályharc politikájáról való lemondás és a kizsákmányoló osztályokkal való együttműködés hirdetésének tipikus példája Patrascanu politikai álláspontja. A Párt határozottan visszautasította Patrascanu ellenforradalmi elméleteit.

Mozgalmat folytatott az alkotmány megszavazásáért a RMP, mint a népi Demokrácia Frontjának vezető ereje. Kérlelhetetlen harcot folytatott az osztályellenség ellen, az idegen oportunisták és reformista megnyilvánulások ellen.

Az első főtenyező, amely a Népi Demokrácia Frontjának választási győzelmét eldöntötte, a párt egész előző tevékenysége volt, a párt kezdeményezéséből és vezetése alatt elért eredményekkel. Az osztályellenségre mért sorozatos csapások, a Nemzeti Paraszt Párt vezetőségének bíróság elé állítása és elítélése, a Nemzeti Paraszt Pártnak, mint az angol-amerikai imperiálisták ügynökségének feloszlata, a Tătărescu-féle tőkecsoport eltávolítása a kormányból, a király elűzése még

jobban megerősítették a párt befolyását, megszilárdították kötelékeit a városi és falusi tömegekkel és növelték a dolgozó tömegek osztályharcos szellemét.

A második főtenyező, amely a választási győzelmét eldöntötte, az egész párt mozgósítása volt a választási csatára. A proletáriátus szervezeti és politikai egységesítése, a jobboldali szociáldemokrata elemeknek, mint az imperiálisták és a reakció ügynökeinek elűzése ugyanakkor erősítette a párt befolyását és tekintélyét. A politikai munka terén a párt egyik legjelentősebb eredménye a párt tömegeinek aktivizálása volt. A választási küzdelem tüzeiben a közép és alsó káderek még jobban megtanulták felismerni, leleplezni és elszigetelni az ellenséget. Sürgősen fel kell számolni a helyenként megnyilvánuló lanyhulást, kivált az irányítók munkája terén meg kell tartani a választási küzdelemben elért eredményeket.

A választási győzelem harmadik főtenyezője az, hogy a proletáriátus élcsapata, a RMP vezetésével becsülettel teljesítette vezető szerepét és a dolgozó tömegek legszélesebb rétegeit ragadta magával. Az együttlakó nemzetiségek nagy tömegének szavazata az alkotmányra, amely szentesíti teljes jogegyenlőségüket, újabb igazolása a párt helyes irányvonalának a nemzetiségi kérdésben.

Az együttlakó nemzetiségek demokratikus szervezetei s különösen a MNSz tevékenyen hozzájárultak a NDF győzelméért vívott harchoz. Különösen értékes a Román Népköztársaság hadseregének hozzájárulása, amelynek katonái és tisztjei politikai munkát és kulturális tevékenységet fejtettek ki. Ezzel bebizonyították, hogy a pártnak a hadsereg iránti gondoskodása, valamint az alkotmány által megteremtett új kedvező feltételek következtében hadseregünkben egyre jobban meghonosul az új, valóban demokratikus szellem.

A teljes ülés felszólítja a pártszervezeteket, hogy szenteljének különös figyelmet a tömegszervezetek munkájának. Teljes erővel arra kell törekedni, hogy megszűnjék a pártmunka egyik legfőbb gyengesége, a párttagok elmaradottsága a politikai és ideológiai színvonal terén. Ennek a munkának az egész pártot foglalkoztatnia kell. Küzdeni kell az ellen, hogy az aktivisták elhanyagolják a marxizmus-leninizmus tanulmányozását. Fel kell fedni azt a komoly veszélyt, amely ebből a hanyagságból kifolyólag a pártszervezetek gyakorlati munkáját fenyegeti.

A pártnak káderekre van szüksége a pártmunka és az állam gazdasági és közigazgatási tevékenysége számára. Állandóan erősíteni kell a pártszervezeteket, hogy az 1948 márciusában elért politikai sikereket megszilárdíthatók és fejleszthetők legyenek.

A RMP központi vezetőségének teljes ülése mély elismerését fejezi ki a Szovjetunió kormánya iránt a hatalmas segítségért, amelyet a

még fizetendő háborus jóvátételek 50 százalékos elengedésével nyújt gazdasági életünk helyreállítására. A legfontosabb vállalatok államosítása megszilárdítja a gazdasági és politikai függetlenségünket, megedzi erőinket harcunkban az angol-amerikai imperiálisták kísérletei ellen, hogy beleavatkozzanak belügyeinkbe. Az államosítás véget vet annak, hogy a tőkés elcsúsztatja a munkás munkájának termékét és ezzel nagy erőforrásokat teremt az ipar fejlődésére, új vállalatok, kultur- és egészségügyi intézmények létesítésére, a dol-

gozók életszínvonalának emelésére.

Az ülés felhívja a pártszervezetek figyelmét arra, hogy erélyesen meg kell hiúsítani a kapitalisták és bérenceik minden ellenséges megnyilvánulását. A munkásosztálynak szoros egységben pártja körül, szövetségben a dolgozó parasztsággal dolgoznia kell az államosítás nagyszerű művének megszilárdításáért, melynek következtében gazdálkodásunk nagyrésze új alapokon szerveződik meg. Ezek az új alapok megegyeznek a dolgozók léteérével és a munkásosztály mindenkori törekvésével.

Mi történik a nagyvilágban?

Kül- és belpolitikai tájékoztató

Külgyminiszteri értekezlet Varsóban.

Míg a nyugati imperiálista államok a londoni hathatalmi értekezleten azon fáradoztak, hogy Németországból háborus bázist csináljanak és a nyugati kis államokat imperiálisták szolgálatába állítsák, addig a Szovjetunió és a népi demokrácia országai a varsói külügyminiszteri értekezleten is arra törekedtek, hogy a békét szolgálják. Ez országok: Románia, Magyarország, Bulgária, Jugoszlávia, Csehszlovákia, Lengyelország és Albánia külügyminiszterei Molotov szovjet külügyminiszter elnökletével Varsóban ültek össze. Az értekezlet június 24-én ért véget és a népi demokrácia országainak külügyminiszterei nyilatkozatot szövegeztek meg a londoni konferencia Németországra vonatkozó határozataival kapcsolatban.

A nyilatkozat megállapítja, hogy az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország megszegték a yaltai és potsdami határozatokat, amelyeket annak idején a Szovjetunióval együtt hoztak. Éppen ezért szükségesnek tartja az értekezlet, hogy mindent tegyenek meg Németország háborus támadóerejének feléledése ellen, továbbá, hogy a Ruhr-vidék ellenőrzését a négy nagyhatalom végezze, alakítsanak egy ideiglenes kormányt az egész Németország részére, kössenek meg a békét Németországgal és állapítsák meg Németország jóvátételi kötelezettségét az általa okozott háborus károkért.

Palesztina.

Az arab csapatok a fegyverszüneti egyezményt több helyen megszegték és meglepetésszerű támadásokat hajtottak végre.

Az angol-amerikai imperiálisták sikertelenül ellenítették támasztaniok Izrael kormánycsapatait és az Irgun nevű szervezet fegyveres erői között. Az ellentétek következtében Izrael állam bevándorlásügyi minisztere és a vallásügyi miniszter lemondott.

Olaszország.

Olaszországban a munkás sztrájkjai és tüntető felvonulásai tovább tartanak, amelyekkel mind a De Gasperi kormánnyal szemben tanúsított bizalmatlanságukat fejezik

ki. Több helyen fegyveres összetűzésre is sor került a munkásság és a rendfenntartó közegek között. Nápolyban a kenyérért tüntető munkanélküliek tömegébe belelővetett a kormány.

Görögország

Markosz tábornok napiparancsban közölte, hogy a grammoszi kerületben megindított nagyszabású fasiszta támadás elakadt a demokráta görög hadsereg hősiesség ellenállásán.

A nyugatnémetországi pénzreform.

Nyugatnémetországban az ugynevezett Bizóniában pénzreformot hajtottak végre. Ez az erőszakosan végrehajtott pénzreform tulajdonképpen Németország szétdarabolását jelenti, mert így még nagyobb úr támad a két ország rész gazdasági életében. Berlinben is végrehajtották a pénzreformot és ott most az a furcsa helyzet állott elő, hogy a város egyik felében más bankjegyek vannak forgalomban, mint a másikban. Berlin lakossága tömegfelvonulásokban tüntetett a város pénzügyi kettősítése ellen.

A németországi szovjet-megszálló parancsnokság közölte, hogy a nyugati övezetben végrehajtott pénzügyi reform kényszeríti a szovjet-övezetet is a pénz becserélésére, hogy megakadályozzák a nyugatnémetországi övezetben megsemmisített bankjegyek beözönlését.

Új vezetősége van az Erdélyi Múzeum Egyesületnek

A régi vezetőség lemondása után az erdélyi magyarság legrégebb és legnagyobb tudományos intézményének az élére új, demokratikus szellemű vezetőség került. A héttagú intézőbizottság tagjai: Csörgör Lajos, Gaál Gábor, Szabédi László, Jakó Zsigmond, László Gyula és Török Zoltán egyetemi tanárok és Balogh Edgár, a MNSz népművelési felelőse.

Köztársasági ezerlejes bankjegy

A Román Népköztársaság címerével díszített új ezerlejeseket hozott forgalomba a nemzeti bank. A régi ezerlejeseket fokozatosan fogják kicserélni, illetve bevonni 7-8 hónap alatt. A végleges bevonásig kötelező a régi ezerlejesek elfogadása.

Kedves

Tamás Barátom,

meg kell bocsátanod, hogy magánleveledre a nagy nyilvánosság előtt válaszolok, de olyan kérdést vetted fel és olyan kétélyeket említesz meg, amelyek, azt hiszem, más embert is foglalkoztatnak s ezért választottam a válasznak ezt az utját.

Irod, hogy az államosítással kapcsolatban nem látod tisztán, mi az erkölcsi alapja annak, hogy az állam egyszerűen elveszi a magántulajdont?

A kérdésre kérdéssel is felelhetnék, hogy mi volt az erkölcsi alapjuk azoknak a bankároknak, iparmagnásoknak, nagyiparosoknak, akik a mások munkájából gazdagodtak meg? De nem akarok ilyen könnyen kitérni a válaszadás elől.

Hogy tisztán lássunk ebben a kérdésben, ahhoz helyesbítenem kell a tévedés használt kifejezést is. Az állam nem »egyszerűen elveszi« a nagyipari vállalatokat, bankokat, bányákat, biztosító intézeteket, hanem államosította azokat, vagyis a közösségnek, a népnek adta vissza azt, amit a nép munkájával szereztek egyesek.

Ezzel már részben válaszoltam is kérdésedre. Az államosítás azt jelenti, hogy a termelő eszköz, amely lehetővé tette, hogy annak tulajdonosa embertársait kizsákmányolja, a köz tulajdonába megy át és így megszűnik az embernek ember által való kizsákmányolásának a lehetősége. Azt hiszem, ennek a lépésnek erkölcsi jogosultságát ezek után magad is elismered. De vedd ezen kívül még azt is tekintetbe, hogy a volt tulajdonosok kártérítést is kapnak.

Emlited még leveledben, hogy a legtöbben, akikkel erről a kérdésről beszéltél, jogtalanok tartják az államosítást, mert abban a magántulajdon szentségének megsértését látják. A magántulajdonról érdemes volna egyszer kissé részletesebben is beszélgetnünk. Itt csak annyit állapítsunk meg, hogy a vagyongyűjtés nagyon sok embernek vált életcéljává. Bizonyára ismeresz bőven olyanokat, akik rohannak a pénz után reggeltől estig, a szájuktól is megvonják az ételt, hogy vagyont gyűjtsenek. Mások meg ölnek, gyilkolnak a vagyonért, vagy rosszul sikerült érdekházasságot köt-

nek, hogy a birtokukat gyarapítsák. Te keresztény nevelésben részesültél, hallottál a gazdag ifjú példázatáról, de józan ésszel is el tudod bírni: helyes a vagyon hajszolása? Nincs magasabb emberi életcél a vagyonnál?

Aki a vagyongyűjtést tartja élete céljának, az nagyon alacsony szellemi színvonalon, kb. a hörcsöggel egy vonalban áll. A vagyonnál magasabbrendű emberi célokat kell megismerünk és szolgálnunk, a közösségi munkát, embertársaink megsegítését, szellemi gyarapodást stb.

Ha nem a vagyongyűjtés áll életünk központjában, más nézőpontból tudjuk vizsgálni az államosítás kérdését is. Megértjük azt, hogy sokkal helyesebb, ha a termelési eszközök nincsenek magántulajdonban, mert, ha ott vannak, a gyarló ember nem tud elszakadni a vagyonszerzés vágyától és annak lesz a rab-szolgája. Egy bankár, vagy vállalkozó, akinek minden gondolata a spekuláció körül forog, nem is tud magasabbrendű emberi életet élni, mert vagyónak a rabja.

Tudom, hogy akiket az államosítás érint, azoknak fájdalmas a vagyonuk elvesztése, de hidd el, az orvosi műtét is fájdalmas, mégis végre kell hajtani, ha azt akarjuk, hogy a szervezet meggyógyuljon és egészségesen fejlődjék.

Gondolj arra is, amikor az egyesek veszteségén sajnálkozol, hogy vajon a tőkés vállalkozók sajnálkoztak-e a munkanélküliek ezerein, akiket valamilyen nagyobb hasznot jelentő üzlet kedvéért lelkiismeretfurdalás nélkül dobtak ki az utcára. Ezeknek a munkásoknak még pár napra való tartalékuk sem volt.

Köszönöm, hogy őszintén írtál kérdéseidről. Olvass a szabadságod alatt minél több jó könyvet s számolj be olvasmányaidról is. Írj minél hamarább s említsd meg minden kérdéset, hogy azokat megbeszélhessük. Ölel öreg barátod:

Pál.

— Hibaigazítás. A székelyudvarhelyi róm. kat. főgimnázium tanulóinak rajz-, kézimunka- stb. kiállításáról szóló, multheti tudósításunkba szedési hiba került. Sajnos, éppen ott, ahol elismeréssel akartuk méltányolni az intézet rajztanárának szeretetteljes és gondos oktató munkáját, maga a tanár tévesen volt megnevezve. Ezt a hibát most helyesbítjük azzal, hogy az intézet rajztanárának neve Teleki József.

Szövetkezeti Élet

Áru-osztály

Félévi leltározás

Ezton közöljük összes szövetkezeteink vezetőségeivel, hogy Federálénk-nál a félévi leltározás július 1-től (csütörtök) július 5-ig (hétfő) fog tartani és kérjük, hogy ezen idő alatt szövetkezeteink árubeszerezés végett Federálénkhoz egyáltalán ne jöjjenek be, mert amíg a leltározás tart, nem áll módunkban szövetkezeteinket kiszolgálni s amennyiben mégis ezen idő alatt a szövetkezet szekeret küldene be áruért, a felmerült fuvarköltséget a szövetkezetnek kell viselnie.

Szabad cipőáru

A Szabadság c. lapunk június 22-i számában közöltük szövetkezeteinkkel, hogy a brassói Regionale állami raktárból Federálénk áruosztályán keresztül elsőrendű cseh-gyártmányú bakancsok, női és férfi cipők, valamint gyermek bakancsok is beszerezhetők. Tekintve, hogy az állami raktár csak később közölte Federálénkkal azt a feltételt, hogy a beszerezhető lábbeliket csak úgy van módjában kiadni, ha azoknak legalább 40% át gummitalpu bakancsokból vesszük át, figyelmeztetjük szövetkezeteink vezetőségeit, hogy a bakancsmegrendeléseket csakis ilyen feltételek mellett vállalják, nehogy emiatt később felesleges reklamálásoknak legyenek kitéve. A bakancsok minőségét és árát, amelyet jelenleg kapni lehet, alant közöljük:

Szimból	Ár	Az áru megnevezése	Beszerezési ár	Eladási ár
1.	34.590	férfi bakancs, croupon talp	2.664	3.044
2.	48.805	férfi bakancs gummi talppal, barna és fekete	2.135	2.440
3.	45.946	női cipő, fekete és barna	1.746	1.996
4.	9.136	férfibakancs barna	2.680	3.062
5.	9.911	női magasszárú cipő, barna és fekete	1.958	2.237
6.	49.087	munkáscipő fekete	1.998	2.283
7.	67.519	munkásbakancs, fekete	2.231	2.550
8.	56	munkáscipő, barna	2.751	3.144

Ezenkívül kaphatók bőrtalpu gyermek bakancsok, fekete és barna színekben. Azoknak árát azonban jelenleg nem tudjuk közölni, de elgondolásumunk szerint párjuk nem kerülhet többbe, mint 2.000 lejbe.

Ama szövetkezeteinktől, akik ebből az akcióból eddig még nem vették ki a részüket — tekintve, hogy Federálénk-nál, mint már fentebb is közöltük, július 1-től 5-ig leltározunk — a következő akció lebonyolítására a pénz behozatalt (ujabb bakancsokra) július 14-ig várjuk.

Fentiek szíves tudomásulvételét és végrehajtását tisztelettel kérjük és

szövetkezeti üdvözléssel:
Kovács s. k. Nagy s. k.

Tejszövetkezeti-osztály

Tejszövetkezetek figyelmébe!

Több tejszövetkezetünk fordult kérdéssel hozzánk a most folyamatba tett szövetkezeti fuziókkal (egyesítésekkel) kapcsolatban. Érdeklődtek, hogy a fuziót végre kell e hajtaniok, miként lesz azután stb. stb. Felvilágosításul az alábbiakat közöljük:

Kövessék szövetkezeteink minden tekintetben a Federále részéről kiszálló ellenőrök utasításait. A fuziókat késedelem nélkül végre kell hajtani. A fuziók a tejszövetkezetek működését semmi tekintetben sem akadályozzák, sőt ez csak előnyükre válik. A tejszövetkezetek ezután mint tejszakosztályok fognak működni az egyesített szövetkezeteken belül és mint ilyenek, természetesen, külön számlákon tartják nyilván üzleti tevékenységüket, könyvelésük ezeken keresztül kerül be az egyesített szövetkezet könyvelésébe.

A tejszövetkezetek, illetve a tejtermelő gazdák az új szövetkezet vezetőségében arányosan helyet foglalnak és így nem kell attól tartaniok, mint azt sok helyről tévesen felfogták, hogy a fuzió következtében a tejtermelő gazdák érdekei az új szövetkezetben nem lesznek képviselve. Ez az állítás már csak azért sem állja meg a helyét, mert végső eredményben mind a két, vagy három egyesülő szövetkezetnek kis eltéréssel ugyanazok a tagjai.

Előnyös a fuzió adminisztratív és takarékosági okokból is: nem kell minden szövetkezetnek külön adminisztrációt fenntartania, külön-külön vezetőséget, külön-külön mérlegeket készíteni, külön közgyűléseket tartani és ami a legfontosabb, külön adót fizetni. Mindezek a terhek és költségek ezután megoszlanak és így érvényesül tulajdonképpen valóban az igazi szövetkezeti összefogás. Szövetkezeteink így egységes, de-

mokratikus vezetés alatt sokkal jobban hozzá tudnak járulni munkájukkal az ország gazdasági felvirágoztatásához:

Ismételjük tehát, szíveskedjenek a fuziók tekintetében mindenben a Federále-ellenőrök utasításait követni.

Szorosan fenti kérdéssel függ össze a tejszövetkezetek könyvelésének kérdése. Mivel most minden egyesített szövetkezet az egyes szakosztályainak könyvelését közös számlarendszerbe foglalja és közös mérleget készít, a tejszövetkezetek könyvelését, amit eddig külön könyvelési iroda vezetett Székelyudvarhelyen, valószínűleg az egyesített szövetkezet könyvelője veszi át.

Hogy a könyveléseket és könyveket rendben és a kellő időben átadhassuk, kérjük minden tejszövetkezetünket, hogy pénztárjelentésüket vagy pénztárkönyvüket f. hó folyamán föltétlenül hozzák be (Udvarhelyre a Kirendeltséghez vagy Székelykereszturra) hogy a szükséges felvezetéseket elvégezhessük. Ez igen fontos, azért kérjük e rendelkezésünket haladéktalanul teljesíteni.

Szövetkezeti üdvözléssel:
„Transsylvania” vajgyár
Boros D. s. k. Tekonczia s. k.

SAKK

Az UMTE sakkszakosztálya által rendezett 1948 évi sakk-bajnokság befejeződött.

Holtversenyben az első helyezéért öt játszmát játszott Szabó Károly dr. és Péter Endre, amely mérkőzés 3 : 2 arányban végződött.

Az eredmény-táblázat a következő:

1. Szabó Károly dr.	22 $\frac{1}{2}$ pont.
2. Péter Endre	22 $\frac{1}{2}$ „
3. Lőrincz László	20 $\frac{1}{2}$ „
4. Balássy István	19 „
5. Elekcs Dénes	18 $\frac{1}{2}$ „
6. Lőrincz András	18 „
7. Imecs Béla	17 $\frac{1}{2}$ „
8. Kisméthy István	17 „
9. Potor József	14 $\frac{1}{2}$ „
10. Labud József	13 $\frac{1}{2}$ „
11. Nagy Ferenc	13 „
12. Streinu Mircea	11 $\frac{1}{2}$ „
13. Orbán Ferenc	11 „
14. Stefan Boicu	8 „
15. László József	7 $\frac{1}{2}$ „
16. László Sándor	5 $\frac{1}{2}$ „

Székelykeresztur város előljárássága

Szám: 831—1948.

HIRDETMEŊY

Az ipar és kereskedelemügyi minisztérium újabb jóváhagyása folytán Székelykeresztur városban (Udvarhely vm.) f. évi július hó 1-én országos állatvásár lesz, melyre vésmentes helyről szabályszerűen ellátott járattal mindenféle állat felhajtható. A kirakóvásár f. évi július hó 5-én lesz.

Birtalan József, polgármester.
Bartha Zsigmond, városi főjegyző.

Ismerjük meg korunk könyveit Szolohov: Uj barázdát szánt az eke

Csendes Don című, magyarra is lefordított regényéből már régóta ismerjük Michael Szolohovot, a szovjet írók egyik legkiválóbbját. Most egy újabb könyvét: Uj barázdát szánt az eke címen adta ki a budapesti Szikra-kiadó 1947-ben.

Akár csak a Csendes Don című regény, ez a könyv is a kozák-steppekre vezet el az olvasót és bemutatja a kollektív-gazdálkodás megteremtésének küzdelmes utját.

Gremjácij Logban egy kis kozák faluban 1930-ban megalakul a kolhoz. Megindul a küzdelem a föld nélküli parasztság és a kulákság között. Emberi sorsok vonulnak fel az olvasó szeme előtt, akik a forradalmi átalakulásban sodródnak, vagy maguk irányítják azt.

Megelevenedik előttünk egy kis falu élete. Belepillantunk az emberek lelkébe, megértjük cselekvéseik rugóit és megérezzük azt a nagy átalakulást, amit az új gazdasági rendszer bevezetése jelent. Meglátjuk a hibákat is, amik a gyakorlati végrehajtásnál elkerülhetetlenek, de meg látjuk azt is, hogy azokon hogyan lehet segíteni.

A meglapuló ellenforradalmárok-nak majdnem sikerül újabb polgárháborút robbantani ki, amikor Sztalin egy bölcs cikkében tisztázza a kérdéseket, rámutat a túlzott baloldaliság hibáira, hogy téves dolog erőszakkal kényszeríteni az embereket a kolhozba, és ezzel megnyeri a szovjet-kormány részére azokat, akiket már majdnem ellene tudtak az áskálódók fordítani.

Az emberi gyengeségekkel való hosszas küzdelem után Gremjácij Logban is sikerül egy öntudatos gyári munkásnak életrevaló kolhozot szerveznie és nagy nehézségek között végre új barázdát szánt-hat az eke, megindulhat a vetés és az eddig széthúzó, kulákokat kiszolgáló, szegényparasztságból öntudatos szovjet-polgárok fejlődhetnek.

Ebből a regényből megismerhetjük az orosz falu életét és küzdelmes utját a kollektív-gazdálkodás kiépüléséig.

Mit olvassunk?

Az »Orosz Könyv« kiadásában megjelent Ilja Ehrenburg »Emlékezetek« című világhírű könyvének magyar fordítása.

Az író hatalmas szenvedéllyel megrajzolt frontélményeiben a fasiszta rablóhadjárat legrombolóbb időszakát vetíti elének. Tetteken, valóságokon, leveleken és naplójegyzeteken keresztül mutatja meg Ehrenburg, a kapitálista társadalom-termelte fasiszta bestiák elfajzottságát.

Megrázó a nagy író, e hiteles adatokon alapuló emberi és művészi dokumentuma, melyet minden békeszerető embernek olvasnia kell.

Grossman V. a szovjetirodalom egyik legkiválóbb képviselője. »A treblinkai pokol« című könyvecskéjében megrázó képet ad egy nép tragédiájáról és az elálatiasodott fasiszta-gyilkosokról, valamint életre-halálra kiszolgáltatott áldozataikról.

A könyvet a megkínzottak iránti szolidaritás és az emberi haladásba vetett erős hit hatja át, melyet semmiféle terrorttal sem lehet megölni.

A Magyar Népi Szövetség szervezeti élete

Juhász Lajos orsz. alelnök előadása után készítette Deák István

II.

Előző cikkemben rávilágítottam a MADOSZ történetére, azért, hogy a kapcsolat a MNSz irányvonalával érthetőbbé váljék. Most pedig vizsgáljuk meg, hogy mi tulajdonképpen a Magyar Népi Szövetség. Láthatjuk, hogy a MNSz a falusi és városi dolgozó kisemberek, munkások és haladó értelmiségiek demokratikus, harcosszervezete, mely következetesen küzd a népi demokrácia megerősítéséért, fejlesztéséért a szocializmus felé. Szövetségnek pedig azért nevezzük, mert nemcsak egy társadalmi réteget foglal magába, hanem a Romániában élő magyar nép minden haladó elemét. A Magyar Népi Szövetség tehát a romániai magyar nemzetiség demokratikus, politikai szervezete. Mi a nemzetiség? Egészen röviden meghatározva: nyelvi közösségben élő nép, jelen esetben mi, Romániában élő magyarok, akik az ország többségét képező román néppel szemben számbeli kisebbségben vagyunk. Ellentétben a történelmi pártok kisebbségi politikájával, a népi demokrácia nem ismer kisebbséget, csak nemzetiséget.

Azt mondjuk, hogy a MNSz nemzetiségpolitikai demokratikus szervezet. Miért? Mert fejleszti a demokratikus magyar népi hagyományokat és következetesen harcol a népi dolgozó tömegek gazdasági jólétéért, a reakciós és imperiálista maradványok kiirtásáért. Szervezeti kiépítése pedig a demokratikus elvek szerint, alulról felfelé történt. Működése a szervezeti szabályzat szerint irányítódik, mely minden tagra nézve kötelező. Szervezeti szabályzatát nem egy kis csoport készítette, hanem az 1945. május 6–13 között tartott kolozsvári országos nagygyűlésen a demokratikus elvek betartásával készítették, ahol az ország minden részéről megválasztott delegáltak, hosszas vita után, szótöbbséggel fogadták el és hagyták jóvá.

Még ma is van eset rá, hogy felvetik azt a kérdést, »miért van szükség a MNSz-re?« — Azért, hogy a dolgozó magyarságot megszervezze, demokratikus szellemben nevelje népi erőink legjobbainak a bevezetésével, szervezeten az ország újjáépítésének és a béke megszilárdításának a harcában, szövetségben a román haladó erővel. A MNSz szerepe az, hogy meggyorsítsa azt a folyamatot, mely tömegeink politikai, kulturális színvonalának és ezeken keresztül életszínvonalának felemeléséhez vezet. Ezek szerint célja: »Demokratikus alapon megszervezni a Romániában élő magyarságot és biztosítani a testvéri román néppel, valamint az itt élő nemzetiségekkel az együttélést és együttműködést«. Tudnunk kell azt, hogy mi egy olyan emberanyagot örököltünk a fasizmustól, melyet demokratikus szellemben át kell nevelni. A viszony fejlesztése érdekében szükséges, hogy testvéreink munkahelyükön

román munkatársaikkal baráti viszonyt építsenek ki és kapcsolódjanak bele az életükbe. Ünnepeiken vegyünk részt és szervezzünk egyes lakossági vidékeken közös rendezvényeket. Egészen bizonyos, ha ilyen tettekkel akarjuk a demokratikus együttélést megvalósítani, sokkal több eredményt érünk el.

»A többi demokratikus testvérszervezetekkel szoros baráti szövetségben küzdeni az imperiálisták és fasiszták ellen, az ország népi demokratikus alapokon való újjáépítése érdekében.« Célkitűzések ezek, amelyekért az egész világ haladó emberisége harcol és dolgozik. Szorosan összefogva kell harcolnunk a munkásosztály élharcos pártjával, a Román Munkás Párttal és a román dolgozó parasztság pártjával, az Ekés Fronttal, az angol-szász imperiálisták új fasiszta háborús uszító ügynökei és a sovinszta reakció ellen.

»Ápolni és terjeszteni a magyar demokratikus hagyományokat.« Tapasztaljuk szervezeteink működésében, hogy ez el van hanyagolva és a magyar népi demokratikus hagyományok, melyek évszázadokra nyulnak vissza, nincsenek szervezeteink kulturális és nevelő munkáiban a mai kor szellemének megfelelően érvényesítve. Emlegetjük Budai Nagy Antalt, Dózsa Györgyöt, Varga Katalint, Petőfit, 1848-at, de nem tudatosítottuk, nem konkretizáltuk, hogy ma mit jelentenek ezek. Már pedig ma, a királyság bukása után és a Népi Köztársaság megvalósításával, különös figyelemmel kell lenniünk az Egységes Munkás Párt Alapokmányának 13. pontjára, mely kimondja, hogy »az Egységes Munkás Párt minden erejével támogatja kulturájának, valamint művészetének fejlesztését a következő elv alapján: formáját tekintve nemzeti és tartalomra nézve következetesen demokratikus kultúra. Az Egységes Munkás Párt habozás nélkül küzd a polgári imperiálista ideológia és annak bármilyen megnyilvánulási formája ellen. A tudománynak, kultúrának és művészetnek az egész nép kincsévé kell válnia és meg kell teremteni annak feltételeit, hogy a munkások, földművesek és szegénysorsu értelmiségiek gyermekei is elsajátíthassák.« A MNSz-nek tömegeit fel kell sorakoztatnia ezen célkitűzések teljes egészében való megvalósítására és érvényesítésére.

Szervezeteinket fel kell sorakoztatnunk országos vezetőségeink kezdeményezési köré és meg kell azokat valósítani úgy a közművelődés terén, mint a jogi és közigazgatási problémák megoldásánál. A gazdasági kezdeményezések terén is lendületesen segítsük a kormányt munkájában, a magyar nép felsorakoztatásában a munkára és a harcra. Ha eddig nem tudtunk eredményeket elérni, ennek elsősorban a monarchikus rendszer állott útjában, de demokratikus, harcosszellemmel vezetők nélkül helyi szervezeteink-

nél nem tudhatunk eredményeket felmutatni a jövőben sem.

»Baráti szellem ápolása a környező népek, elsősorban a bennünket felszabadító Szovjetszövetség népei iránt, valamint a magyar és román nemzetek közötti baráti kapcsolatok megteremtése.« Ennél a kérdésnél mindent meg kell tennünk, hogy a gondolatot a gyakorlati életben is megvalósítsuk szervezeteinknél. Fel kell világosítani tömegeinket a nemzetközi helyzet felől és meg kell magyarázni, hogy a világban az erőviszonyok megváltoztak a nagy tömegek szabadsága, a népi demokrácia és a szo-

Hazatért Szálva-Visóról az első munkáscsapatunk.

Alig indítottuk el a harmadik munkáscsapatot, máris újabb értesítés rázta fel Udvarhely ifjúságát és egész lakosságát. 21-én a segesvári állomás jelezte az első munkáscsapatunk érkezését. A több, mint két órai késéssel beérkező vonatot hatalmas tömeg várta az állomáson. Munkáscsapatosok dalától lett egyszerre hangos az állomás környéke. Napbarnított arcú, munkától edzett, vidám fiúk ugráltak le a vonatról, hogy üdvözljék hozzátartozóikat. Gegő Pált, a csapat parancsnokát, aki előbb érkezett haza, a fiúk kitörő örömmel üdvözlötték. A népszerű parancsnok a gépkocsikhoz vezényelte csapatát. A csapat fegyelmezetten engedelmeseleg parancsnokának és két percen belül kocsikon voltak valamennyien. Ismét felhangzott a nóta és zugott végig a városban.

Mindnyájan úgy éreztük, hogy új ifjúság érkezett haza, mely a tanuláson és a munkán keresztül edződött oda, hogy tovább folytassa azt, amiért elődeink harcoltak. Jóleső érzéssel állapítottuk meg, hogy a két és fél hónapos távollétük alatt a közös célért való küzdelemben megszületett a városi és falusi ifjúság valódi egysége.

Az önfegyelem és testvéri szeretet, amely sugárzott belőlük, igazolja azokat az eredményeket, amiket ifjaink tanulással értek el.

Az Ifjúsági Szövetség székházában ünnepélyes keretek között fogadták a visszatérő munkáscsapatot. Az ünnepélyen jelen voltak a Román Munkás Párt részéről Stemmer József, az Ifjúsági Szövetség részéről Kustár Lajos, megyei titkár, a Szakszervezetek részéről Kertész János, a megye közigazgatásától Szilágyi Ignác megyefőnök, a város részéről Dobos Ferenc polgármester. Az ünnepélyes fogadtatást Kustár Lajos megyei titkár nyitotta meg. Beszédében rövidesen vázolta a munkáscsapat eredményét és értékét, hangsúlyozta azt, hogy az egyes számú csapat uttörő munkát végzett Udvarhely ifjúsága részéről az újjáépítésben.

cializmus javára. És, hogy ez így történt, soha el nem muló hálával kell gondolnunk a felszabadító Szovjetszövetség népeire és a baráti szellem ápolására mindent el kell követnünk békénk érdekében a velünk élő és a bennünket környező népek, de elsősorban a Szovjetunió népei iránt. Tanulmányoznunk kell kemény és bátor kiállásukat és harckukat a demokrácia mellett. Békénk és fejlődésünk akkor lesz lehetséges, ha a román és magyar nép között sikerül a reakció és a sovinszta uszítás minden eddigi munkájának maradványait felszámolni és a népi demokrácia keretében igazán őszinte együttműködést a román néppel minden téren megvalósítani.

(Folytatás a következő számban).

Stemmer József a Román Munkás Párt nevében üdvözlölte a munkáscsapatot, beszédében kiemelte, hogy mint országépítő örökre bevették nevüket az ország történetébe. A Szakszervezetek részéről Kertész János méltatta a csapat munkáját és további munkára hívta fel az ifjak figyelmét. A megye részéről Szilágyi Ignác megyefőnök beszélt, örömet fejezve ki afelett, hogy az udvarhelyi ifjúság megértette az idők szavát és tömegesen vesz részt az ország újjáépítésében. Ezután Dobos Ferenc polgármester lelkes beszédében emlékezett meg a csapat két és fél hónapos munkájáról, melyben bebizonyították alkotmányosságukat.

Végül Gegő Pál, a csapat parancsnoka válaszolt az üdvözlő beszédekre. Kitért azokra a nehézségekre, melyekkel a csapatnak eleinte meg kellett küzdenie, ismertette a csapat célkitűzéseit, hogy nemcsak építeni mentek, hanem a vasutvonal építésével egyidejűleg egy új ifjúságot is neveltek. Gegő Pál a csapat nevében fogadalmat tett, hogy az ott szerzett tapasztalatokat tovább adják a megye ifjúságának.

Az ünnepély végén a csapat tagjai elénekelték a munkás csapatok indulóját.

Köszönetnyilvánítás a Tájékoztató- és Propagandaügyi Minisztériumnak.

Kovács Domokos, mint a fentírt Minisztérium Udvarhely vármegyei tanácsosa közbenjárt, hogy Egyesületünk könyvtárát a mai kor szellemében írott társadalomtudományi és szórakoztató könyvekkel bővíthessük. Ennek eredményeképpen a Tájékoztató- és Propagandaügyi Miniszter ur az Iparos Önképző és Székely Dalegylet könyvtára részére 100 kötet könyvet adományozott ingyenesen. Ezért az adományért e helyen is köszönetünket fejezzük ki a Miniszter urnak és Kovács Domokos urnak. Tagjaink figyelmét felhívjuk értékes könyveink olvasására, melyekből tudományos tájékozódást szerezhetünk a szociális eszmék, valamint az egyes tudományok fejlődéséről. Könyvtárnyitás minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 6 óráról.

Az Iparos Önk. Egylet vezetősége.

Vasárnap tartotta a MNSz ifjusága megyei nagykonferenciáját

A megyei MNSz ifjusági szervezete f. hó 20-án tartotta megyei nagykonferenciáját, melyen a falvak 98 ifjusági szervezete volt képviselve. Az országos Központi MNSz ifjusági bizottság részéről Kothay Miklós orsz. ifj. felelős, a megyei bizottság részéről Zsombori Dénes vm. ifj. felelős, Dáné Dezső szervező felelős és Deák István vm. ügyv. elnök jelentek meg.

A gyűlésen Deák István vm. ügyv. elnök mondott lelkes szavú megnyitó beszédet. Rámutatva az értekezlet fontosságára, felhívta a jelenlevőket, akik a falvak ifjusági szervezeteit képviselték a lehető legteljesebb munkára. A megnyitó beszéd után a hadsereg részéről rövid üdvözlő beszédet mondott Miklós Gábor tizedes, megvilágítva a mai hadsereg nevelési szellemét és hogy a magyar és román ifjak egyenlő bánásmódban részesülnek. A diákszövetség részéről Bardócz Zoltán elnök, az Ifju Munkás Szövetség részéről Kustár Lajos az ifjuság együttműködéséről beszéltek és az ifjuság egysége mellett foglaltak állást.

Ezután Dáné Dezső szerv. felelős tartotta meg az ez évben elvégzett munkáról összesített beszámolóját.

Kothay Miklós orsz. ifj. felelős megleghango szavakkal üdvözölte a megjelent falusi ifjusági szervezetek képviselőit és a megyei ifjusági bizottságot. Kül- és belpolitikai tájékoztatásában vázolta a kapitalizmus és az imperiálizmus népellenes törekvéseit, »sáskajáráshoz« hasonlítva azokat. A helyi viszonyokból kiragadott példákkal magyarázta meg a dolgokat. Majd a közösségi munka jelentőségét méltatta. »Harcunk egyik formája a világ ifjuságának közösségbe való tömörülése« mondta. Ennek megvalósításával nagyban hozzájárulunk az ifjuság politikai, gazdasági és kulturális fejlődéséhez, ami a demokratikus fejlődésünket elősegíti és a szocializmus kibontakozását gyorsabbá teszi. A kulturális munkája fejlesztésén keresztül kell bemutatni azt, hogy ifjuságunk olyan harcot vív, mely a falu képét, a benne dolgozó ifjuságot akarja megváltoztatni a haladás irányában, mondtotta beszédében Kothay Miklós.

Kiemelte a népisport fontosságát. Beszédében kitért a kritika és önkritika helyes és szükséges használatára, amely elősegíti a helyzetek tisztázódását s így ezen keresztül a fejlődést.

Végül felhívta az ifjuság figyelmét az országsszerte megindított szervezési és ujjaépítési verseny fontosságára, amely a megyei konferenciától július 13-ig tart és amelyből Udvarhely vármegye ifjainak is a lehető legnagyobb mértékben kell kivenniük a részüket országunk ujjaépítése érdekében.

A hozzászólásoknál Csoma Zsigmond (Székelydálya) helyesli a versenyek megrendezését és igéri, hogy az ifjuság minél nagyobb mértékben fog bekapcsolódni ebbe a nemzeti mozgalomba. Pálffy Juliánna siklódi kiküldött felhívta a figyelmét a nőknek, hogy kapcsolódjanak bele ők is ebbe a nagyérdémi, országépítő közösségi munkába. A hozzászólások végén a gyűlés üdvözlő táviratot szövegezte meg a Romániai Demokratikus Ifjuság Országos Szövetségéhez, melyben kifejtették határozott állásfoglalásukat a Szövetség mellett.

A záróbeszédet ugyancsak Deák István vm. ügyv. elnök mondta. Kérte a konferencia résztvevőit, hogy a gyűlésen elhangzottakat vigyék haza a falvakba s adják tovább a többi ifjunak is. Sikert kíván a munkához, amit az ifjak hosszantartó tapsal fogadtak. Látszott, hogy ezek az ifjak feljuttatott erővel fognak neki a további munkának, amit országunk ujjaépítéséért és fennmaradásáért végeznek.

Zsombori Dénes.

Centenárium versenyekkel ünnepelték meg iskoláink 1848. évfordulóját

Jelentés a versenyek eredményéről

Iskoláink növendékeit különböző centenárium versenyeken való részvétellel igyekeztünk a negyvennyolcas események igazi jelentőségének tanulmányozására készíteni. A diáksereg nagy érdeklődéssel fogadta a versenyeket, kicsi és nagy növendékek hatalmas könyveket, forrásmunkákat tanulmányozva készültek május folyamán a versenyekre. Egyesek komoly önálló kutatómunkát is végeztek és meglepően szép dolgozatokat írtak.

A minisztérium irányításának megfelelőleg összesen négyféle versenyt rendeztünk Horváth József megyei irányító és helyettese, Vencel László igazgató vezetésével.

A négyféle versenyre, az iskolák házi versenyének keretében történt selejtezés után, 184 dolgozat érkezett, melyeknek mindegyike már önmagában az egyes iskolák legjobb eredményét mutatta. A megyei viszonylatban versenyző dolgozatok és munkák közül 25 dolgozat került ki győztesen, melyek országos versenyen vesznek részt. Ezek kö-

zül 5 a történelmi zárthelyi dolgozatok közül, 4 a történelmi házi dolgozatok közül, 6 a művészeti verseny munkái és 10 a zárthelyi irodalmi és tudományos verseny dolgozatai közül került ki. Külön ki kell emelnünk a történelmi házi dolgozatokat, melyeknek tárgya: »1848 Udvarhely megyei vonatkozásai« volt. A megye 25 legjobb munkája közül 6 a székelyudvarhelyi ref. tanítónőképzőből, 6 a róm. kat. főgimnáziumból került ki. Ezek az iskolák vették ki legeredményesebben a részüket a versenyekből.

A diákság nagy részét megmozgató versenyeknek eredményeképpen ifjuságunk lelkében tisztán él a 48-as események igazi jelentősége.

Dr. Váró Györgyné.

— **Megnyílt Homoródfürdő.** Megyénk országos hírű és kedvelt fürdőhelye: Homoródfürdő június 27-én, vasárnap, vendégüljével együtt megnyílt és felkészülten várja a közönséget. A fürdőigazgatóság is kéri a közönség támogatását.

Udvarhely megye részvétele az 1848-as forradalom megünneplése sorozatában rendezett marosvásárhelyi országos Petőfi-versenyen

Népköztársaságunk gazdasági és politikai fejlődésével egyidejűleg hatalmas lehetőségek nyílnak meg a kulturális fejlődésre is. Népi tömegeink tudásukat ezentúl erőteljesebben akarják fejleszteni, mint a múltban. Ezt a célt szolgálták a MNSz által megyénként megrendezett Petőfi-versenyek is, amelyek döntője június 27-29-ike között volt Marosvásárhelyen.

Udvarhely vármegyéből a kecsesi népitáncosok csoportja, a ref. kollé-

gium diáktáncosai, az oklándi dal- és a székelyudvarhelyi Ref. Dal- és táncosok vettek részt ezen a hatalmas és nevezetes ünnepségen, amely egyúttal seregszemléje volt a magyarországi kulturális életnek s amelyre 148 tagú kulturálcsoportunk mindnyájunk szeretetétől kísérve indult utnak szombaton, 26-án.

A verseny lefolyásáról és eredményéről már csak következő számunkban közölhetünk tudósítást.

Oroszhegy lakossága nagygyűlésen

A június 11-iki nagyjelentőségű eseményeket, az ipari üzemek, vállalatok, bankok, stb. államosítását, június 13-án Oroszhegy községben nagygyűlésen ünnepelték meg. A Román Munkás Párt járási bizottságának kiküldöttjei ismertették az államosítást, amit a 380-400 résztvevő jelenlétében megtartott gyűlés közönsége nagy lelkesedéssel vett tudomásul. A RMP kiküldöttjeinek beszéde után a község lakói ígéretet tettek, hogy ezentul fokozni fogják

ideológiai felkészültségüket, s erőteljesebben folytatják az ujjaépítést is. Az oroszhegyi ifjuság 3 héten át néptáncokat és dalokat tanult be, amivel gazdagította az udvarhelyi Magyar Népi Szövetség táncünnepeinek műsorát. A kiküldöttjei Ferenczi Lajos igazgató tanítónak megköszönték fáradhatatlan munkáját, amit az ifjuság nevelése és fejlődése érdekében tett, kérve, hogy tovább is folytassa ezt a nevelési munkát.

Önkéntes munkával épített tekepályát Székelykeresztúr Munkás Sport-Egylete

A Munkás Sport-Egyesület önkéntes munkával az évek óta elhanyagolt otthon udvarán eltakarította a felgyülemlött szemetet, parkírozta az udvart, lebontott több rozoga épületrészt s tervbevette egy korszerű tekepálya építését.

A tekepálya szorgalmas munkások kitartó munkája folytán megépült, s így a munkatervnek ez a része is megvalósult.

A tekepálya rendeltetésének ünnepélyes keretek között való átadása f. hó 20-án történt meg. Boldogan és örömtől kigyuladt arccal álltak körül azok a munkások és halado értelmiségiek, akik a nehéz, de értékes munkában kivették részüket és megmutatták, hogy a demokrácia szellemében egyesült erővel sokat és szépet lehet alkotni.

Az ünnepélyt Dénes János nyitotta meg az egyesület elnöksége nevében. Beszédet mondott még Bede Emil és Elekes Domokos dr., majd a Román Munkás Párt nevében Balázs Antal járási titkár méltatta a tekepálya létesítését, mely a demokratikus erők megnyilvánulásának, a munkásság erejének és szolidaritásának hű jelképe. Káznovszky Arthur a Munkás Szakszervezet nevében szólalt fel és rövid beszédében mondott köszönetet mindazoknak, akik a pálya létesítését kezdeményezték és az építkezés kereztülvitelében önkéntes munkát vállaltak. Vezetőül Birtalan József polgármester rövid beszéd után a pályát átadta rendeltetésének. Itt említjük meg, hogy a munkálatokban Fodor János ácsmester és Nagy Sándor ácsmunkás tüntek ki leginkább, akik hozzáértéssel és minden ellenszolgáltatás nélkül igen értékes munkát fejtettek ki.

Városunkban a hasonló építőmunka még folytatódni fog, mert sok a tennivaló és nagy a munkakésztség, és mivel minden demokratikusan érző egyén ki óhajtja venni részét az ujjaépítés munkájából.

Rözpiskoláink kiállításai

Az ipari liceum igen szép kiállítási anyagot mutatott be, különösen ipari cikkekben. A kiállított rajzanyag, a pontosan szerkesztett szakrajzok, a fémpari precíziós műszerek, különböző fogók, konyha és tűzélő felszerelések mind azt mutatják, hogy az intézetben komoly és felkészült nevelés folyik. A VIII osztály munkái között dinamó és egyéb elektrotechnikai eszközöket is látunk. A faipari és agyagipari osztályok izléses dísz tárgyakat, edényeket és butorokat mutattak be.

A ref. tanítónőképző kiállításai anyagából különösen megkapóak voltak a növendékek különböző tevékenységéről készített, ujszerű grafikus ábrázolások és fotomontázsok, valamint a fallujságok. Szép tájfestmények és egyéb rajzok egészítik ki a női kézimunka anyagát.

A ref. kollégium kiállítása a szokott festményeken és rajzokon kívül különösen gazdag fafaragási munkában, melyben feltűnő szerepet is alkottak. Egy pár agyag-szobron határozott tehetség is tükröződik ki. A kiállítás sikere Haáz Rudolf és Haáz Sándor tanárok érdeme.

A róm. kat. főgimn. kiállításáról már megelőző számunkban megemlékeztünk. Kiegészítjük ezt azzal, hogy a kiállítás kiemelkedő darabja Sztálin generálisizmus kiváló technikai bizottsággal elkészített mell-szobra. A szobor Teleki József tanár munkája.

x Eladó 1 pléh fürdőkád, 2 nagy képráma, olcsó árban. Barabásné, Bem-utca 3. sz.

A Román Munkás Párt megyei értekezlete

A RMP f. hó 27-én Székelyudvarhelyen megyei értekezletet tartott, amelyen feldolgozták a második teljes (plenáris) ülés fontosságát. Rámutatott Keintzel József, a RMP titkára azokra a hiányosságokra, amelyek észlelhetők nálunk, valamint az eddigi eredmények mikénti elérésére. Felhívta továbbá a munkásoktól, hogy éljen a kritika és önkritika gyakorlásával, hogy a további munkákat egészségesen lehessen folytatni.

A megyei értekezlet élénk hangulatban folyt le, a jelenlevők megelégedve távoztak, mert a hozzászólások során a kérdéseket úgy megvitatották, hogy azokat mindenki megértette.

Végül Stemmer József az irányító, felvilágosító munkára és tanulásra hívta fel az elvtársakat. Csog Mihály a napirendi pontok összefoglalása után bezárta az ülést, amely az internációnálé eléneklésével fejeződött be.

Mentőautó-életmentés

Székelyudvarhely, állami kórház. Egyik munkanap. Cseng a telefon. Zetelaka hív sürgősen. Belsővérzés, méhen kívüli terhesség. A mentőautó kimegy, a beteg asszony egy órán belül a műtőasztalon fekszik. Meg van mentve, mert idejében érkezett. Keresztur városból azonnali segítséget kérnek, heveny vakbélgyulladás, azonnali operációra van szükség.

Mennyi dolgozó életét mentheti meg ily esetekben egy mentőautó, ha van.

Sok, lovas kocsival, néha 20-30 km. távolságról beszállított és bizony gyakran már életveszélyes, kivértett állapotban érkezett, sérült beteg néha tragikusan végződött esete adta a gondolatot az egészségügyi szakszervezet vezetőségének egy mentőautó létesítésére.

Ennek megvalósítása érdekében már hónapok óta munkálkodik a szakszervezet minden tagja. A szükséges pénzösszeg egy részét sikerült is összehozni a Demokrata Nők Szövetsége és a vidéki jegyzői kar fáradságot nem ismerő közreműködésével. Az eddig gyűjtött összeg 250.000 lejt tesz ki, melynek eredménye: van már egy hathengeres Brennabor-autó, 6 külső és belső gummi, de nincs még meg a mentőkocsi belső berendezése. Azonban a belső felszerelés megszerzése is csak idő kérdése, mert a Demokrata Nők Szövetségével július hónapban rendezendő egészségügyi népnépszavazás jövedelmét teljes egészében a még hiányzó alkatrészek beszerzésére fordítjuk, hogy minél hamarabb megkezdhesse útjait, mindenki „mentőautója”. K. G. dr.

Köszönet

a Szabadság barátainak

A Szabadság részére ujabban összesen 6000 lejt adományoztak az alábbiak: Farkas Mihály jegyző Bordos, Balázs Béla Parajd, Bardócz Béla Székelyzsombor, Jude Zaharie Ujszékely, Bartalis Gyula Székelyvécke, Molnár Béla Kisbacon, Józsa István Korond, Bencze Balázs Vargyas, Demeter Zoltán Homoródszentpál, Zillmann Béla Rugonfalva, Lőrincz Béla Székelyderzs.

Nyomatott az „UMGISz” könyvnyomdájában Székelyudvarhely.

FILM

Két nagyszerű filmet láttunk a héten. Tartalmuk teljesen különböző egymástól. Ennek ellenére a „Szülők és gyermekek” és „A nyafogó hercegnő” között van közös vonás, az, hogy mindkettő a dolgozó embert ábrázolja. Egyikben az öntudatos, magaserkölcsű, harcos és mégis gyöngéd szívű munkásokat, a másikban pedig szintén a dolgozó embert látjuk, szembeállítva a pompás, gögös és mégis ostoba királyi házzal, — mesealakban, száz csodás technikai ötlettel, kedves vídamsággal.

Mindkét film tartalma, rendezése, játéka és technikája kiváló, bizonyítéka a szociálista rendszer felsőbb-

rendiségének, nem haszonra vadásznak, amikor filmet gyártanak, hanem a dolgozó nép nevelését és szórakozását keresik.

Jön: Nagy háborús, szovjet film jön a napokban „Invázió” címmel. Ennek a filmnek úgy tartalma, mint rendezése élményt jelent majd az igényes közönségnek. Egy darab történelem elevenedik meg a vásznon a néző előtt. Bepillantást nyerünk a háború kulisszái mögé. Egy sor nagyszerű embert ismerünk meg. Megható emberi sorsok és gyöngéd kapcsolatok vonulnak végig szemünk előtt csodálatos realitással és meggyőző erővel.

(-f - g.)

Képzőművészeti törvényszék

Teljesen újszerű kezdeményezéssel lépett a közönség elé, Váróné Tomori Viola dr. elgondolása alapján, a tanári szakszervezet Székelyudvarhelyen. Félegyházy László egy nagyobb méretű olajfestményével az új realista irányzatot ültette a vádlottak padjára, magát a képet is a közönség elé állítva, amivel lehetőséget nyújtott, hogy a hallgatóság is közvetlenül alkothassa meg véleményét a vád vagy a védelem igazáról. A vasalónót ábrázoló kép művészi voltának eldöntésére felvonult tanuk egyik része azt vitatta, hogy a kép nem lehet művészi, tárgyánál fogva, de festési módjánál fogva sem. A többi tanu — és itt különösen ki kell emelnünk Bakk Elek dr.

vallomását — azt igazolta, hogy a munkásnak megfestése nemhogy művésziellen volna, hanem egyike a legidősebb és egyúttal a leginkább öröktérű művészi témáknak.

Egyébként a vádat Haáz Sándor, a védelmet Teleki József képviselte. Elnök pedig Haáz F. Rezső volt, aki alapos indoklással ismertette a bíróság ítéletét, amely a kép felmentésével végződött.

Kár, hogy a közönség kisebb számu volt a megérdemelnél, ami főképpen a rendezés ama hibájának tulajdonítható, hogy az előadás színhelyének és időpontjának a tervtől eltérő változását nem közölte kellőképpen a nyilvánossággal.

HIREK

— **Megkezdődtek a népbirói vizsgák.** A 3 hónapos népbirói esti tanfolyamot most fejezik be vizsgával, amelynek írásbeli része szombaton kezdődött meg.

— **Megkezdődött az érettségivizsga.** Amint ismeretes, városunkban tesznek érettségit a székelyudvarhelyi róm. kat. főgimnázium, a ref. kollégium és a székelykereszturi unitárius gimnázium növendékei. Az érettségi bizottság tagjai a következők: elnök magyar nyelv, Molter Károly dr. egyetemi tanár, román nyelv Kónya Árpád Nagyenyed, francia nyelv Ulrich Ferenc Kolozsvár, latin nyelv Székely Zoltán dr. Sepiszentgyörgy, filozófia Turóczy László Nagyenyed, történelem Horváth József Székelyudvarhely, mennyiség-tan Sidó Dónát Brassó, fizika-kémia Barabás Béla Marosvásárhely, természetrajz Nagy Ferenc Marosvásárhely, földrajz Magdó Vilma Marosvásárhely, orosz nyelv Bilauz Tivadar Székelyudvarhely. A növendékek az írásbeli dolgozatokat már meg is irták és azok tárgyai hiven tükrözik demokratikus életünk fejlődését és annak hatását úgy az irodalomra, mint a tudomány különböző síkjaira.

— **Az etédi sportegyesület (ESE) megalakítása.** Hosszu éveken át tartó tervezetek után megalakult Etéden is a sportegyesület. Tömöl János k. jegyzőt választották meg elnöknek, aki a legnagyobb odaadással és szakértelemmel vezeti és szervezi Etéden segítőitársával együtt az éledező sportéletet.

— **Az etédi tanítói művelődéskör dalos- és tánccserejét rendezett Küsmődön.** Az etédi tanítói művelődéskörhöz tartozó Etéd, Küsmöd, Siklód és Szolokma községek iskolái május 30-án tartották meg hagyományos dalos- és népi tánccserejét Küsmődön. Gagy László kulturkört elnök rövid, ismertető beszéde után, sorrendben következtek az egyes iskolák műsorszámakkal. Az ünnepély legkimagaslóbb számai az etédek székely táncai gyermekzenekari kísérettel és az egyes hegedűszámok voltak. Festői szépségűek voltak a siklódiai, a küsmödiek pedig az énekben váltak ki.

x **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonoknak, jóbarátoknak és ismerősöknek, akik felejtethetetlen fiainak és testvéremnek, Csergő Józsefnek a halála alkalmával a temetésen megjelentek, virágokkal elhalmozták és részvétüket bármilyen formában nyilvánították, ezúton mondunk köszönetet. Külön köszönet illeti a diákok kivonulásáért a főgimn. tanári testületét. *A gyászoló család.*

Kissolymos község előjárósága

Szám: 611—1948.

HIRDETMÉNY

Kissolymos község előjárósága pályázatot hirdet az előjáróságnál üresedésben lévő községi titkári és községi pénztárnoki állás betöltésére.

Akik ezen állások valamelyikét elfoglalni óhajtják, a tisztviselői törvényben előírt okmányokkal felszerelt kérelmüket jelen pályázati hirdetés megjelenésétől számított 10 napon belül terjesszék be az előjárósághoz.

A községi titkári állásnál a gyakorlati bírók előnyben részesülnek. Kissolymos, 1948. évi június hó 20. Nagy Elek, községi bíró.

Borcsa Sándor, k. jegyző.

Az államosított üzemek

közül a múlt számunkból kimaradt 4 üzem megemlézése. Ezek az üzemek és új munkás igazgatói a következők: Sikaszó Bányateana, igazgató: Mihály László Zeteváralja Balla Sándor fűrészüzem, igazgató: Varga Balázs. Szentegyházfalva Oláh Gyula fűrészüzem, igazgató: Darvas Ferenc Székelykeresztur Seta villamos művek, igazgató: Kaznovszki Arthur.

SPORT

Tekesport Székelykereszturon.

IMSz—Munkás A. 149:141

Munkás B.—Tanári kar 107:87

IMSz—Munkás B. 119:89

Az idő rövidsége miatt csak három fordulóban játszották le.

Egyéni verseny:

1. Lukács Péter 18 fa,
2. Mátéffy Mihály 17 fa,
3. ifj. Vajda Domokos 17 fa.

Labdarugás.

IMSz—Tanítóképző és UG vál. 3:1

Győzelem a komoly munka eredménye

Kézilabda.

GSMS—Auto-sport 4:0

A segesvári női kézilabdacsapat tudásával és tervszerű támadásaival nagyon jó formát mutatott.

Auto Sport—GSMS 6:5

Az ország legjobb formájában lévő kézilabdacsapata fölött aratott győzelmet a hiányos felállítást Auto Sport. A második féldobben mutatott káprázatos játék és szívós akarat bizonyítja azt, hogy kézilabdacsapatunk, ha továbbra is így fejlődik, verhetetlen lesz. A mezőny legjobb embere Maurer és Bardocz volt.

Labdarugás.

UMTE—GSMS 1:0

A Segešvár sportja felett aratott győzelem annak a komoly munkának az eredménye, amit sportegyesületeink végeznek. Ennek a munkának önzetlen harcosai elsősorban a játékosok, akik sportszerű játékkal, állandóan fejlesztett tudással és lendületükkel hírnevet szereztek úgy kézilabda-, mint labdarugó sportoknak. De harcosaj azok is, akik munkájukkal és anyagi áldozataikkal teremtették meg úgy labdarugó-, mint kézilabda-sportunkat és ezt a munkát, komoly áldozatot folytatják ma is, amiért minden elismerés és köszönet megilleti őket.

— **A helybeli állami ipari fiúliceum kiállítását f. hó 29-én megnyitja.** Megtekinthető naponta 8-12 óráig és d. u. 3-6 óráig. A kiállított tárgyak meg is vásárolhatók.

x **Hirdetmény.** Értesítjük a közönséget, hogy az UMGISz téglagyárban ismét kapható l. o. téglák és cserép garantált minőségben, leszállított árban. Érdeklődni lehet a központi irodában Székelyudvarhely UMGISz, Kossuth-u. 29.

x **Elköltözés miatt eladó egy komplet festett háló, egy heverő (sezlon), egy nagy tükrő, egy háromlisztes-láda és több más dolgok.** Szabó József, Mihály-udvar 2.

x **Eladó egy családi ház sürgősen** Attila utca 28. Érdeklődni lehet dr. Nagy Lajosnál. 3-3

x **Eladó szoba konyhás ház** Király-utca 10 szám alatt. Érdeklődni. Gergely János Homoródszentmárton.